

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KOZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Széchenyi-utca 34-ik szám. SZELÉNYI és TÁRSA nyomdája.

A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

RUTKAY MENYHÉRT.

Helyettes szerkesztő:

BUDAI JÓZSEF.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2-50 kor

Egyes szám ára 14 fill.

Mit parancsol a törvény?

— A leendő polgármester figyelmébe. —

Miskolcz város jövő évi költségvetése elkészült. Azt a pénzügyi szakkbizottság már megírta. Most következik a városi tanács bírálata és azután kerül az a városi közgyűlés elé.

A költségvetést még ma nem ismerjük s így annak bírálatába most nem bocsátkozhatunk. Ezzel az ügygel kapcsolatban azonban egy nagyon fontos dologra hívjuk fel az intézők, különösen pedig a leendő polgármester figyelmét. A múlt években is elmondottuk már ezt, de nem volt semmi foganatja. Most azt hisszük, talán meghallgatnak bennünket.

Az évi költségvetéseket a képviselő-testület Miskolczon nagyon patriarchalis módon vizsgálja meg. Egy pár óra alatt végez ezzel a nagy munkával, holott más városokban napokon át hányják-vetik az egyes tételeket.

Hát ez még nem volna baj. Ez mind az intézők iránt való nagy bizalomnak a jele. Ámde ennek a nagy bizalomnak is kell, hogy határa legyen. A városatyák a költségvetés egyes tételeinek megszavazása által megadják a tanácsnak a jogot arra, hogy a város pénzét a megjelölt célokra fordíthassa. De arról azután semmit sem tudnak a városatyák, vajjon az egyes tételekben meghatározott összeget csakugyan a kijelölt célokra fordította-e a tanács?

Világért sem akarunk gyanúsítani senkit. Meg vagyunk győződve, hogy a város pénze nem fordított másra, mint a költségvetésben meghatározott célokra. Ámde ennek a tisztakezü gazdálkodásnak bizonyosságait valamelyes formában mégis csak tudomásukra kellene juttatni a képviselőknek. Ez a forma pedig nem más, mint a zárszámadásoknak, éppenny, mint a költségvetésnek kinyomatása és a közgyűlés elé való terjesztése. Ez nálunk eddigé sohasem történt meg.

Pedig e nélkül nem gyakorolhatják a városatyák a szükséges ellenőrzést!

A zárszámadások beterjesztését a törvény parancsolja.

Hibás volt a képviselőtestület és a vármegye törvényhatósága is, hogy nem vette szigorú felügyelet alá a községi vagyonkezelésre vonatkozó törvényeket s elnézte éveken, évtizedeken keresztül ezt a kedélyes gazdálkodást.

A képviselők, a városatyák komoly emberek s nem tétélezzük fel róluk, hogy ha emlékeztükbe hozzuk azokat a törvényeket, melyeket eddig nem alkalmaztak, nem fogják ellhallgatni, hanem követelni fogják, hogy azok a törvények érvényre jussanak.

A községi 1886. évi XXII. t. cz. 109. §-a azt rendeli, hogy „a községnek és a felügyelete alatt álló intézeteknek ingó és ingatlan vagyonát minden évben leltározni s a leltárt a községi zárszámadásokhoz kell csatolni”.

A törvény 146. és 147. §-a szintén azt parancsolja, hogy: „a községek az általuk kezelt alapítványokról és jótékony vagy közművelődési intézetekről rendes kimutatás (leltár) és zárszámadás terjesztendő a tavaszi közgyűlés elé”.

A számvitelről és pénzügykezelésről alkotott városi szabályrendelet pedig azt követeli, hogy a leltári kimutatás minden évben a decz. 31-iki állapotnak megfelelőleg a rákövetkező év jan. 15-éig összeállítandó s a zárszámadáshoz csatolandó, a zárszámadásokra vonatkozólag pedig a szabályrendelet azt rendeli, miszerint minden év február 15-ig az évi zárszámadások a közgyűlésnek bemutatandók, a bizottság által megvizsgálándók, jelentés mellett, hirdetés útján 15 napi közzemlére kiteendő s a közgyűlés által tárgyalandó, minden adófizetőnek jogában állván az iránt panaszt, vagy felszólalást beadni — úgy, hogy június hó 25-ik napjáig a törvényhatóságokhoz be legyenek adhatók az átvizsgált és leltárgyalt zárszámadások.

Az a fődolog, hogy szigorúan ellenőrizzék a hatóságot az adófizető polgárok: vajjon mire fordították a megszavazott költségeket?

Hiszen voltak ugyan zárszámadások eddig is minden évben, de nem pontos időre s nem együttesen az egész évi kiadásokról. Azután meg — a mi fő — sohasem nyomtatták ki a képviselők számára, hogy azokat alaposan megvizsgálhatták volna. S a mikor beterjesztették, meg sem lehetett azt nézni, mert csak úgy foghegyről mutatták meg a közgyűlésnek.

Reméljük azonban, hogy jövőre a törvényes időben benyújtják a zárszámadásokat olyan formában, hogy azokat mindenki alaposan és szigorúan megvizsgálhassa.

A miskolczi vásárok hanyatlása.

— Megszivleendő dolog. —

A fejlődés és hanyatlás, miként a fény és árny, nyomon követik egymást.

Alljon bármily magas fokon egy nemzetnek a kulturája, erköles, szokás, tudomány dolgában álljon bármily messzire más nemzet felett, ha egyszer törekvéseiben, haladásában, fejlődésében stagnálás áll be; mihamar a hanyatlás lejtőjére kerül, a melyen megállni is vajmi nehéz.

És így van ez minden téren.

Miskolcz városának a vásárai, ha nem is voltak világhírűek, de minden esetre híresek voltak. Mint az al- és felvidék góczpontja: természetesen itt koncentráltódott a vidék piacza.

Távol fekvő községekből, városokból jöttek fel Miskolczra, a kik egyet-mást bevásárolni akartak.

És nem akadt ember, a ki vásárlási kedvét itt ki nem elégíthette volna.

Szóval, volt kereslet, volt kínálat.

Ma — nincs egyik sem.

A miskolczi piacot árukkal alig keresik fel; s természetesen a vevők is minél gyéribben látogatnak el.

Van szerencsém nagyrabecsült vevőim szives tudomására hozni, hogy

a színház-épületben levő helyiségemben
egészen újonnan berendezett és teljesen friss árukkal felszerelt

női divat és fehérnemű áruházat

nyitottam. — A n. é. közönség eddigi szives pártfogását továbbra is kérve, vagyok kiváló tisztelettel

NŐI DIVAT- és FEHÉRNEMŰ ÁRUHÁZA
a színház-épületben.

ROSENBERG GYULA

a volt Makra Mátyás-féle helyiségben
(Mahr Károly úrral szemben) pedig kizárólagos

nagy szőnyeg-áruházat

KIZÁRÓLAGOS SZŐNYEGÁRUHÁZA
a volt Makra-helyiségben. (Mahr K. úrral szemben.)

E helyett sokkal szebben fejlődik a környék piaca.

Egy kövesdi, szentpéteri, szikszói vásár manap sokkal keresettebb, mint a miskolci, pedig azok apró mezővárosok, mi — 42,000 lélekkel bíró — nagy város vagyunk. Eddig a falusi gazda Miskolcra hozta terményeit értékesíteni s ha kellett, nálunk vásárolt is; most mi városiak megyünk oda s élelmiszert, marhát stb. Szikszóra megyünk vásárolni.

Csak tegnapelőtt tapasztaltuk, hogy a Lukácsnapj országos vásárunk is oly hallatlan gyenge volt.

Mi is arra a bizonyos lejtőre jutottunk, a melyen még megállnunk is nehéz lesz, ha a viszonyok másként nem alakulnak.

Pedig messze vagyunk az ideális állapottól.

Ezt azonban nem szabad nekünk egykedvűen nézni, mert hisz az, hogy a vásárok jól sikerüljenek, elsősorban is Miskolcz érdeke, a melynek ez meglehetősen jövedelmi forrását képezi.

A mult szomorú tapasztalataink tehát okulnunk kell; s a régi miskolci vásárokat, régi jó hírnevébe ismét vissza kell állítanunk.

Azonban, miként lehetséges ez?

Ha végig nézünk egy-egy vásárt, sokféle tapasztalatra jövünk.

Ha árukat hoznak Miskolcra, nincs alkalmas hely arra, hogy azokat az idő viszontagságai elől meg lehetne óvni. Eső veri, hó áztatja, szél járja keresztül-kasul a vásárra jövő eladót és portékáját.

Ha a vevő jön szekérrel Miskolcra, nem tudja, hol álljon meg azzal s e miatt annyiszor mennyiszor jön összeütközésbe egy-egy szabályrendelettel s-al, egy-egy rendőri intézkedéssel.

Ha vámon jön keresztül — mert

másként nem lehet — valósággal megsarcolja a város az eladót, úgy, hogy mire beérkezik a vásárra, nem tud mit kérni áruért, ha nem akarja azt, hogy vesztéssel menjen haza. Nem is említve azt, hogy az u. n. „vámulszedés“ ezímen szintén bajba jöhet, a mely minden esetre kellemetlen egy dolog.

Mindezekből látható tehát, hogy a vidéki eladóközönséget misem ambicionálja a tekintetben, hogy áruival Miskolcra jöjjön, hanem inkább elmegy Kövesdre vagy Szikszóra, ahol ily kalmitásoknak nincs kitéve s viszont mi miskolcziaiak is kénytelenek vagyunk saját fészünkkel elhagyva, vonatra ülni s valamelyik mezővárosba menni, a hol olcsón juthatunk az árukhoz.

Vannak, a kik például a budapesti árucarnokból szerzik be az árukat s még akkor sem kerül nekik többé, mintha Miskolczon vennék.

Miskolcz tehát nem ingerli a vásári publikumot, a mi pedig ránk nézve mindenképen nagy hiba.

A miskolczai vásárok tehát hanyatlának s minthogy ez által hanyatlak a város egyik fő jövedelmi forrása is, nyilvánvaló, hogy a bajon segítenünk kell. És ezért ezt a kérdést nem ajánlhatjuk eléggé a közönség szives figyelmébe.

Tény ugyan, hogy e tekintetben áldozatot hoznunk kell, no de Istenem, mi az, ami áldozatba nem kerül? s pláne, ha tudjuk, — hogy minden egyes kiadott fillér busásan fog kamatozni; késlekedni nem is szabad.

A kérdés elkésve még nincsen, de az idő drága s nekünk sietnünk kell! mert a dolog úgy áll manap, hogy Miskolcz vásárai gyengék és rosszak, sokszor rosszabb, mint egy közönséges heti vásár, piaca pedig rémségesen

drága, aránylag drágább, mint a székesfővárosé.

Nekünk pedig épen az ellenkezőre kell törekednünk.

Braun ur nem haragszik. A „Budapesti Napló“ vasárnapi számában Braun ur viczel és adomázik. Már pedig, aki viccel és adomázik, az *nem haragszik*. Ezt a hangulatváltozást örömmel vesszük tudomásul. Azt azonban nagyon sajnáljuk, hogy viczcei nem sikerültek. Vajjon nem tótágast áll-e az a viczcze, a mikor valami tökéletlen nyilatkozat alapján azt mondja, hogy a miskolczai függetlenségi pártnak a két mandátum közül egy sem dukált volna? No lám! Persze úgy dukált volna, hogy az egyiket Braun ur vigye el. A miskolczai két mandátum azoknak dukál, a kiknek a választópolgárok adják. A miskolczai választópolgárok pedig azon a nevezetes vasárnapon *pártkülömbőség nélkül* elhatározták, hogy az egyiket *Bizony* Ákosnak, a másikat pedig *Soltész* Nagy Kálmánnak adják; kimondták, hogy ez így lesz, ha az ég a földdel összeszakad is. *Szemere* Attila belátta, hogy itt nincs többé semmi keresni valója, elment. *Braun* Sándor urnak mi mindjárt az első napon megmondottuk, hogy ne tegye magát ellentétbe a nép közakaratóval, hanem menjen ő is. Nem ment el, hanem engedte, hogy őt itt alaposan — *megborotválják*.

Az egyszeri kirurgus adomája — a mit Braun ur a „Budapesti Napló“ vasárnapi számában fölemlít — talán sehol sem vált még úgy be, mint itt a miskolczai választásnál. A beteg maga Braun Sándor volt, a ki *mandátum-fájdalmaira* itt az Avas alatt keresett orvoslást. A kirurgusok a miskolczai eszmadiák voltak, a kik a Seper-szállóban két hét leforgása alatt minden este *kezelték* a jelölt urat. Braun Sándor azt hitte, hogy ő köpölyöz, a drága ételek és italok árán ő szoritja ki a körülte forgó sokaságból a sza-

TÁRCZA.

Isten veled!

*Elbucsuzom tőled kedves lányka,
Élj boldogul, Isten legyen veled!
Viszem magammal szép lelked derűjét,
Enyhíteni éltem e zord, bőszelet,
Mert oly hideg van s úgy ködlik körültem,
A boldogság napja itt nem ragyog . . .
Egy-egy csillag gyúlt ki imbolygó fényvel,
Hit, remény . . . s tőlük oly távol vagyok!*

*Nem hittem én, hogy bucsuznom kell tőled,
Sokáig táplált egy édes remény.
Sivár valóság ezt is elrabolta,
Válnom kell tőled, látom, érzem én.
Nem esküvém hűségét, soh' sem mondtam
Mézes szavakkal nekem mi valál,
Csak éreztem, hogy a látásod élet,
S a válás fájó, miként a halál.*

*Hosszu sóhajta s kél a magasságból,
Felhőkoronázott sugár fenyők szállnak . . .
Az álom tündéri láttatlan szárnyakon
Titkos országukból halkán reám szállnak
És még le sem zárta szememet az álom,
Végig tekintek még e gyönyörű tájon.
S már a fenyők helyett az öreg fűzfákat,
Hegyek helyett falunk sík határát látom!*

Nagy Ferencz.

Fürdői levél.

Ugyebár szokatlan és csodálatos dolog, hogy ebben az őszi szezonban valak. fürdői levelet ír. De ennek is meg van az oka. Én ilyenkor szoktam menni fürdőre, először mert olcsóbb, másodsor mert most már senki sincs a fürdőhelyeken és az ember nincs kitéve a szép asztonyi szemek csábjának, a mi ideg-bajomra nézve nagyon fontos. Azután tetszik tudni, én roppant nagy Kneipista vagyok, ezt a kurát pedig csak a mostani szép esőzések után lehet pompásan alkalmazni. De nagyszerű valami ez is!

No de hogy a dologra térjek és a szives olvasókat — megkímélve a kíváncsiság kellemetlen szenvedélyétől — alaposan informálhassam, fel kell említeni, hogy Kutyabagorsról, ezen új fürdőhelyről van szó.

Ezt én fedeztem fel és ha a világ nem is beszélt még annyit rólam és felfedezésemről, mint Kolumbusról, Amerika felfedezőjéről, de fogadni mernék a fejemre, hogy halálom után szobrot fog nekem e miatt a nagyközönség állítani.

Mondhatom, hogy pompás egy hely ez és különösen azóta, a mióta a jóságos Isten annyi esőt küldött Kutyabagorsra, hogy ezáltal tengeri fürdővé emelte.

A vidék igen változatos.

A tengeri fürdőt a természet által szépen csoportosított nád és fűzfélék minden fajja festői képpé varázsolja és roppant idillikussá teszi.

A békák brekegése testes barmely hangversenyen és ezért, ha a miskolczai nemzeti színház ez idei megnyitó előadásán nem is vehettem részt, műélvezetem mégis teljesen ki van elégítve.

És mi több, a békák virgongcz ugrálása valóságos hullámverést idéz elő, a mi a fürdőnek nagy és ritka helyen feltalálható előnyt nyújt.

Három hétig voltam itt. Eleintén ugyan nem volt a fürdőzés valami nagyon élvezetes és a Kneip-módszer nagyon igénybe vehető, mert a természetes forrás csak kevés vízzel bővelkedett, de mikor az ég csatornái megnyiltak, nem cseréltem volna fel többé a világ legnevezetesebb fürdőjével sem.

Az életmód, a mi ilyen helyen fontos szerepet játszik, itt nagyon olcsó volt. Igaz, hogy birkapecsenyénél egyebet nem lehetett kapni, hanem ez az idegbetegre nagyon jó hatással van.

A levegő pompás és minden lélekzet testvérek közt is megér egy aranyat.

A kies parkban, mely vagy 30 akáczfából áll és a helységtől mintegy negyedórányira

vazatokat. De nem így volt. A derék kirugusok köpölyözték őt és vágtak a bugyellárisán olyan eret, hogy azt talán még évek múlva is megérzi. Végtére a sok köpölyözés és érvágás után az utolsó napon — *megborotválták*.

Braun Sándor megborotválása a különben rideg és egyhangu választást élénkké és érdekessé tette. Az utolsó napon, vagyis a választás napján levakarták róla azokat a szavazatokat, melyeket a multság mámorában magáénak hitt és előttünk állt tisztán egy megborotvált uri ember.

No de nem tesz semmit, csak — *egészség legyen!*

Dél-Afrika szabadságharca.

Schiller Frigyes a németalföldi szabadságháború történelmében, a hollandok faji jelleméről elmélkedve, imígy kiált fel: „Minő nép ez, melynek ellensége a tenger s mely ilyen ellenséget is képes hátrálásra kényszeríteni!” A holland a világ legelső nemzete. Példás a szorgalomban, takarékoságban, tisztaságban, tiszta erkölseiben. E mellett igazi vallásos, mely nála nem a külsőségekben, de a cselekedetek keresztyénies vonásaiban nyilatkozik meg. A tengerrel való hosszas küzdelem megtanította kintásra, lehetetlennek látszó akadályokkal való megküzdésre. Volt idő, mikor e maroknyi nép a világraszóló spanyol uralom zsarnoksága ellen a harcot felvette, pedig ez a Spanyolország az volt a középkorban, mi napjainkban Anglia. A küzdelem egyetlen, de a hollandok részéről bámulatosan anfeláldozó volt. Hiába Alba herceg halatlan kegyetlensége, mert a mely népnek életfeltétele a szabadság, az hamarabb válik meg az élettől, mint e féltett kincsétől. Mikor a hollandok nem bírták már feltartoz-

van — valószínűleg az idő előrehaladottsága miatt — tehének legelnek.

A társadalmi élet semmi kívánni valót nem hagy hátra. A falu intelligenciája, — a jegyző, a kántor és Jónás, a csirkés zsidó mindennap este a „nagybunkóhoz” címzett vendéglőben gyűlt össze és miután sem a kántor, sem pedig Jónás tarokkozni nem tudott — ketten pedig nem játszhattunk — máriásoztunk, még pedig, hogy a gyufa-ipart előmozdítsuk, jó ellenzéki emberekhez illően „Ugron” gyufára játszottunk.

Mondhatom, ha a kártyazás nem is nyújtott valami nagy élvezetet, a philloxeramentes kutyabagosi karczos hamar felvidította a kedélyeket és akárhányszor a legjobb nő-tákat csalta ki torkunkból.

Igy ment ez minden nap úgy, hogy már el is határoztuk a kutyabagosi kaszinó megalkotását.

Egyszer azonban egy szép reggelen felébredve, szomoruan tapasztaltam, hogy az arcom meg van dagadva és lábaim oly merevek, hogy alig bírtam rájuk lépni.

Nem tudtam mire magyarázni e nem vart meglepetést.

Hívtam a fürdőorvost — a falu borbélyát — a ki rögtön pióczákat rakott arcomra és lábaimra. Eret vágni is akart, de már ebbe egész menyébéli boldogságomért sem egyeztem bele.

tatni a spanyolt, perczig sem haboztak, hanem átszakították sok száz éves munkájok eredményét, a tengert visszatartó védgátakat, hogy inkább tenger temesse maga alá a szeretett hazaföldet, mintsem ur legyen rajta a gyűlölt spanyol. De a hosszas önfeláldozó küzdelem megtermette gyümölcseit. A nép szabad lett, most a jólét és béke áldásait élvezi. Ma csak a Zuider-tó hajjainak zugása hirdeti nekik, hogy féktelen szabadságszeretetükben egykor tenger alá akarták temetni magukat, ellenségeiket és hazájukat. Az egykori spanyol zsarnoksággal való küzdelemből már csak a Zuider-tó maradt, melyet a tenger Hollandia területéből akkor foglalt el, mikor az elkeseredett hollandok a gátokat átszakították. Most készülnek rá, hogy ezt a területet is visszahódítsák a tengertől.

Ennek a népnek utódai a fokföld csodás hősei. Mikor a középkorban a megerősödött Hollandia elszedte Spanyolországtól és Portugaliától az afrikai partvidéket, meg az indiai birtokot, akkor telepedett ide, partok védelme céljából a mai bur lakosság, melynek, mert földmiveléssel foglalkozott, Bauer vagy bur nevet adtak. Később az angol szedte el a hollandoktól Indiát és az afrikai partvidékeket s a burok kiszakadva az anyaország ölelő karjaiból, angolok hatalmi körébe kerültek.

Nemcsak egyes emberek, de népek is alá vannak vetve az átöröklés nagy törvényeinek. A mai magyar faj cselekvéseiben valószínűleg az a féktelen nyereségvágy, cselszövés és pártoskodás nyilatkozik meg, melyre az Árpádok alatt, sőt később, egész Mohácsig, az örökös trónviszály szoktatta rá ezt a nemzetet. Hát a mai burok? Ők szintén örökölték őseik kiváló tulajdonságaival az olthatatlan szabadságszeretetet és kitartást a küzdelemben. Mikor az angolok egy darab földre rátették a lábukat, a bur

A kura nem használt semmit, mert még másnap is arcom éppen olyan szépen meg volt dagadva és lábaim éppen olyan merevek voltak, mint előtte való napon.

A fürdőorvos megcsóválta fejét és azután hosszú gondolkodás után mondá: „Nagy ságos uram, jó lesz, ha a legközelebbi vónattal haza utazik és házi orvosával magát megvizsgáltatja, mert a mint látom, a baj belül van.”

Ugyis tettem és még az nap a délutáni vonattal haza utaztam.

Feleségem és gyermekeim roppant bámultak váratlan hazajöveletemen, de még jobban dagadt arcomon és sánta lábaimon.

— Csak nem történt vasuti szerencsétlenség? — kérdi feleségem ijedten.

— Nem, nem, az egyszer nem, hanem a Kneipkura, — válaszoltam neki őt megnyugtatóan.

Masnap hívtam az orvost, a ki rögtön elrendelte, hogy két fogat ki kell húzatni, a pióczák által előidézett vérszegénység ellen vasport kell szednem és utókurának 6 hétig iszapfürdőt használnom.

Nos, hát nem nagyszerű a kutyabagosi tengeri fürdő? Ajánlom a szenvedők figyelmébe.

Miskolcz, 1901. október 14.

E. János.

felszedte a sátorfáját és tovább vonult, oda, hol volt miveletlen föld és szabadság. Most Afrika fel van már osztva, nincs hely hová már tovább vonuljon. Megkezdődött tehát az élethalál harc az angol és holland faj között Dél-Afrika birtokáért. A burok lelkében ott lobog az Orániai Vilmos katonáinak minden áldozatra kész szabadság tüze. Az angol azt miveli, mit a középkorban a spanyol: gyilkolja a védtelent, irtja, ki uralmának alá nem veti magát. A hóhér Albánok utódja akadott a Kitchener lord személyében.

Két éve tart ez a háború, melynél borzalmasabbat és hősiesebbet soha sem látott a mi öreg földünk. A görög-persa háború c o d áit nemcsak megismételte, de tulszárnyalta ez a maroknyi nép. Mindent áldoz a szabadságért, mely neki mindene. A küzdelem még egyre tart, a hősök csüggedést és lemondást nem ismernek. Egy máris bizonyos. Dél-Afrikát megkaphatják talán (?) még hosszú irtóháború árán az angolok, *de bur alattvalók nélkül*, mert ez a nép inkább kiirtatja magát, semhogy a gyűlölt angol uralomnak meghódoljon.

Az angolok gyalázatával, ha kiirtják a burokat, nem lesz kisebb azoknak a gyalázata sem, kik e derék népnek lemészárlását megengedték. A népek e hóhér munkáért nem hibásak. Az ők akarata ma már nem számít, hisz a parlamenti intézmény napjainkban mindenfelé a föld hátán, komédia. Arra való, hogy az uralkodók feltétlen érvényesülő akaratát a népakarat állítólagos megnyilatkozásának látszatával fedezze. A hadseregek ma nem az országokat, de az uralkodók hatalmát védik s nem is nemzeti, hanem tisztán dinasztikus intézmények. Ha Európa népeitől függne, olyan általános népmozgalom indulna meg a gyalázatos angol hóhérlás megboszulására, minőt Remete Péter óta nem látott a világ. De a hatalom szervezve van, a szabadság csak elméletben él, a népek szervezetlenek. Szenvednek, panaszkodnak, érzik helyzetük nyomorát, de rajta változtatni nem tudnak. Saját vérükkel, kenyerükkel táplálják azok hatalmát, kik őket lenyügözik. Európa népeinek ereje arra való, hogy néhány ember uralmát szolgálja. Ezek pedig az okos Vilmoson kezdve a nem okosokig, átkozott keveset busznak a bur köztársaságok lemészárlásán. Mit is sajnáljanak rajta, hiszen *köztársaság*. Ha a montenegrói bocskoros Nikitát a kecsketolvajokból álló alattvalók eikergetnék s holmi észszerűbb reformokat akarnának életbe léptetni a kormányformában, no hát akkor nemcsak a közfigyelem, de lehetőleg minden monarchikus közhatalom támogatná „a szerencsétlen testvért”. Most azonban titkon örülnek, hogy az angol hóhér gyilkolja a két köztársaságot.

Heine „1849 októberében” című versében elsiratott bennünket, mint elhalt nemzetet: „Szegény magyar halálba dül; szabadság végső vára veszve”. De ime élünk s ezer baj és veszély között, lassan, öntudatosan közeledünk a nemzeti függetlenség felé. Késhetik az, de megvalósul, hisz benne van minden becületes hazafi legszentebb reményében

Nem tudjuk, mi sorsot szánt a végzet ennek a hős bur népnek, melynél nagyobbat a föld nem szült soha. Lehet, hogy kiirtják

őket s „a sirt, hol nemzet sülyed el, népek veszik körül“. Ám megtörténhetik, hogy a materialis erőn győz az erkölcsi erő és a bur nép, daczára Európa nehány kárörvendő uralkodójának, mégis csak szabad lesz.

De a gyalázat bélyegét az angolokról és a velük rokonszenvező czinkostársakról le nem törölheti soha senki. A burok hősiei küzdelme pedig nem enyészik el nyomtalanul az emberiségre. Tompa Ikarusával mindég felé kiáltja példájuk a szabadságukért küzdő népeknek: „Halandók, merjete!”

Megyei és városi ügyek.

Városi közgyűlés. Miskolcz város képviselő-testülete holnap csütörtökön rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. A Dick-féle telek vételi ügye. 2. Jelentés a Nép-kertben tervezett táncz helyiség építése ügyében. 3. Jelentés a városi bérház első és második emeleti helyiségének bérbeadása ügyében. 4. Steinfeld László szabadságolás iránti kérelme. 5. Bizottsági jelentés a közigazgatási hiányok pótlása érdekében.

Megyei közigazgatási bizottsági ülés. Borsodvármegye közigazgatási bizottsága szombaton d. e. 9 órakor a vármegyeház nagytermében báró Vay Elemér főispán elnöklete alatt rendes havi ülést tartott, melyen a főorvos, főmérnök, pénzügyigazgató, kir. ügyész, tanfelügyelő stb. terjesztették elő havi jelentésüket. E bizottsági ülésen tárgyalták Szentiványi Kálmán „Erzsébet“ közkórházi ellenőr ügyét is, miután nevezett az alispán felfüggesztő végzése ellen a közigazgatási bizottsághoz felebbezett. A bizottság a felolvasott jegyzőkönyvek alapján elutasította Szentiványi felebbezését.

Mi lesz ezután a tisztviselővel, ki 25 éven át a legpontosabban teljesítette kötelességét, ki ellen ily hosszú időn át soha semmiféle kifogás fel nem merült, azt nem gondolta meg sem az alispán, sem a bizottság, midőn határozatát meghozta, olyan jegyzőkönyvek alapján, a melyekben felvett vallomások nem birhatnak kellő súlylyal, mert igen helyesen mondja Szentiványi felebbezésében, hogy „a kihallgatott tanuk úgy vallottak, a mint azt az alispán akarta, a mint az, az ő intenciójának legjobban megfelel; hozta továbbá egy olyan irnok valamása alapján, ki több büntény elkövetése miatt már többszörösen volt büntetve.“ — Csak az a csodálato, hogy az alispán ur tud e büntényekről és mégis alkalmazta a kórháznál. Vajjon mi lehet ennek oka? És mi a Szentiványi menesztésének? Nincs ennek háttere?

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hir.** Varjassy Ferencz kassai kir. ítélőtáblai bíró több napon át városunkban időzött.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Szendeffy Károly miskolczi tv.-széki aljegyzőt a kassai tv.-székhez jegyzővé kinevezte.

— **Áthelyezés.** A miskolczi üzletvezetőség területéről Somogyi Géza m. á. v. osztálymérnök Kolozsvárra helyeztetett át.

— **Házasság.** Fodor Károly gölniczbányai gyógyszerész, dr. Fodor Mór szendrői orvos fia, kedden, október 15-én tartotta esküvőjét Jósavfőn, Klein Gizella kisasszonnyal.

— **Eljegyzés.** Janiczky József diósgyőr vasgyári alkalmazott eljegyezte Molitöriss Etelka kisasszonyt.

— **Uj doktor.** A kolozsvári tudományegyetem szombaton Neuman Imre miskolczi ügyvédjelöltet, miután szigorlatait sikerrel tette le, a jogtudományok tudorává avatták.

— **Esküvő.** Brezman János november 2-án esküszik örök hűséget Szabó Erzsébet kisasszonynak, Szabó József leányának.

— **A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Borsodvármegyében a sáta anyakönyvi kerületbe, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorító hatáskörrel Gyárfás Ferencz segédjegyzőt, az arlóiba pedig Kasselbauer Károly segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.**

— **Egy anyakönyvi kerület székhelyének áthelyezése.** A belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök Borsodvármegyében a szuhogyi anyakönyvi kerület székhelyét, a kerület elnevezésének megváltoztatása mellett, Rudobánya községbe helyezte át.

— **Pályázat.** A vármegye főispánja Borsodvármegyénél üresedésben levő 1650 K. fizetés és 300 K. lakpénzzel javadalmazott központi közigazgatási kiadói és két, egyenként 1000 K. fizetés és 200 K. lakpénzzel javadalmazott járási irnoki állásokra pályázatot hirdet. A pályázati kérvények október hó 31-ig nyújtandók be.

— **A borsod-miskolczi múzeum** iránt érdeklődőket van szerencsém értesíteni, hogy a múzeum folyó október hó 13-tól kezdve a fagyos idő beálltaig minden vasárnapon délután félhárom órától kezdve alkonnyatig nyitva lesz és megtekinthető. Ünnepelesen a múzeum a jövő tavasszal fog a nyilvánosságnak átadni. Miskolcz, 1901. október hó 10-én. Petro József, a múzeumbizottság elnöke.

— **Tanitók gyűlése.** A Borsodmegiei Tanító-Egylet miskolczi járásköre október 23-án délelőtt 9 órakor tartja őszi gyűlését a régi gimnázium emeleti termében, mely alkalommal Szepcsik János gyakorlati előadást tart a földrajzból, a „Fegyelemről“ olvas fel Nagy Gyula és Mózes Imre tart szabad előadást; ezen kívül a folyó ügyeket intézik el.

— **Szövőtanfolyam.** Kereskedő és iparos segédek részére Késmárkon ez évi november 4 től, december 14 ig ingyenes tanfolyam tartatik, hogy magukat a szövészeti szakmában kiképezzék. — Azok kik ebben részt venni óhajtanak, a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamaránál jelentkezhetnek.

— **A hadastyán egylet dalestélye.** A miskolczi első hadastyán egylet zászlószentelésének 25 éves fordulója alkalmából a Korona szálloda nagytermében f. hó 20-án tánczczal egybekötött hangversenyt rendez.

— **Ellenőrzési szemlék.** A katonailag kiképezett valamint rózsaszínű ajánlati lappal ellátott népfelkelők ellenőrzési szemléje az Urak-utcáján levő honvédlaktanyában november hó 12., 13. és 14. napjain mindenkor pontban reggeli 8 órakor kezdődik. November 12-én a miskolczi illetőségűek, 13-án a Miskolczon lakó vasgyári alkalmazottak, 14-én az idegen illetőségűek tartoznak jelentkezni. — **A közös hadsereg** ellenőrzési szemléje november 6., 7. és 8. napjain a városházán a következő sorrendben fog megtartatni: november hó 6-án a Miskolcz városi illetőségűek, 7-én a vasutnál és gyárakban tartózkodó idegenek, 8-án a város határában tartózkodó idegen illetőségű szabad ságos és tartalékos katonák és póttartalékosok fölött. — **A honvédség** és a cs. kir. Landwehr ellenőrzési szemléje november 2., 4. és 5-én az Urak-utcájában levő honvédlaktanyában lesz és pedig 2-án a Miskolcz városi illetőségűek, 4. és 5-én a város területén tartózkodó idegen illetőségű honvédek, póttartalékosok és Landwehr felett.

— **Hölgyek klubja.** Eszéken társadalmi szempontból igen érdekes újítást kezdeményezett Althann Tili grófnő. Tanácskozássa hívta egybe Eszék előkelő hölgyeit és meg-

alakította az eszéki hölgyek klubját, mely Althann grófnét megválasztotta elnöknőjének, Heyer asszonyt pedig titkárnak. Minden hét péntekjén délután 4 órakor tartják meg a klubüléseket. A szövetkezés célja a a hölgyek közreműködésére váró társadalmi mozgalom kezdeményezése, az asszonyok szórakoztatása. A hölgyek első sorban is a billiárd játékokat fogják kultiválni, de külön kártyázó csoportok is alakulhatnak, mégis a hazárdjáték ki van zárva. Különböző előadások is fölvétettek a programmba és — zongorát is szerez magának a klub. Az eszéki kaszinó a hölgyek klubjának, melynek helyiségeit lányok is fölkereshetik, a péntek délutáni összejövetelek részére átengedte kisebb termét. A hölgyek klubjának megalakítását nagy örömmel fogadták Eszék hölgyei, a kik már pénteken meg is tartják első összejövetelüket férfiak nélkül. Vajjon akad-e nálunk követője az eszéki kezdeményezésnek? Alig gondoljuk, mert nálunk a női társadalmi élet nincs úgy kiforrva, mint Eszéken és tulságosan sok a válaszfal, mely hölgyvilágunkat még inkább elválasztja egymástól, mint a férfiakat, a kiket az élet küzdelme mégis csak összehoz. Nincs nálunk senki, a ki megteremtene a társadalmi életet és azért ilyen tervek, melyek a nagyvilágban rég megszokott dolgok, komolyan még csak szönyegre sem kerülhetnek.

— **Öngyilkosság.** Tegnap délelőtt Gruber Jenő 24 éves jászfényszarú illetőségű mechanikus segéd Erzsébettér 5. szám alatti házban forgópisztolyból szíven lötte magát s szörnyet halt. Tettének oka ismeretlen.

— **Utonállás.** Vaskó Mihály kőműves legény vasárnap éjjel a mint hazafelé tartott, Karuczki Imre csavargó utját állotta s ki akarta rabolni. Botjával fejbe ütötte s súlyosan megsebesítette, miután azonban Vaskó még birt ellentállani, az utonállótól tartva, hogy elfogják, megugrott. A rendőrség elfogatása iránt megtette a kellő lépéseket.

— **Baleset.** Hétfőn délelőtt Horváth Lajos kocsis által hajtott lovak megbokrosodtak, s a Gyöngyvirág-utca 23. szám alatti ház előtt a kocsist is elrántották, úgy, hogy a kocsi alá került s súlyos zuzódást szenvedett. A mentők beszállították a közkórházba.

— **Lopások.** Jónás Ilona, Jónás Margit szintársulatunk naivájának nővére, Kazinczy-utca 14. szám alatti lakásából ismeretlen tettes 3 darab értékes arany gyűrűt lopott el. — **Daróczi** János lakásából Somoskői János 20 korona értékű tárgyat emelt el. A rendőrség mindkét ügyben megindította a nyomozást.

— **Letartóztatás.** Grósz Mórt, ki a Winkler-féle panorámánál, mint kocsis volt alkalmazva, a csendőrség megkeresésére letartóztatták, mert gyanu merült fel, hogy Tarcalon lopást követett el.

— **Verekedés Mező-Keresztesen.** Véres verekedés történt Mező-Keresztesen vasárnap. Papp Sándor bement a városi korcsmába s garázdálkodni kezdett. Nem jó szemmel nézték ezt a többi legények s megtámadták érte. Papp atyja meghallotta, hogy a fiát verik a korcsmában, segítségére sietett, de vesztére, mert a legények az őreget is megrohanták s kegyetlenül elverték. Apát és fiát súlyosan megsérülve, beszállították a közkórházba.

— **A becsapott muzsikus.** Az egyik külvárosi vendéglő ivójában kaptos fejjel, hevílt, piros arcczal dalolgotott aranyos kedvében egy vidéki magyar. Látszott rajta, hogy a kedve széles... eltart talán hajnalig is. Persze örült a vendéglős s mert örömben az ember kitarja a szívét, hogy a más szegény ördögöket szánalommal öntözgesse: ő is, tudniillik a vendéglős megsajnálta a sarokban pislogó muzsikus cigányt s biztatta, kísérelje meg a mulató polgár körében a szerencsését. A hegedű csakhamar a kezébe került s a cigány derűs arcczal állt a vendég elé:

— Egy nótát, csak egyet!

— Nem tucucz . . .
 — Még a nótáját is eltalálom . . .
 — Reggelig se biz azt . . .
 — Mit ad hát, ha eltalálom s reggelig huzom?

— Kapsz egy tehénre valót!

Felragyogott a cigány fekete szeme s nem égett volna tüzebben, ha Fáraó trónját ígéri vala neki. A nótát csakhamar eltalálta s huzta . . . huzta a tehénre való boldog reményében világos reggelig.

A magyar agyonmulatta magát . . . Berekedt, elázott . . . dűledeve cibálta magára a dolmányát s indulni készült.

A cigány ijedten kapaszkodott beléje s szorongva kérde:

— Edes uram . . . a tehénre való?

— Ahán! Majd el is feledtem . . .

Belenyul a dolmány belső zsebébe s egy jókora csomagot vonzol elő . . .

— Itt van la . . . a tehénre való.

A cigány nevető képpel bontogatta s előkerült egy vadonat új — kolomp.

— **A legszebb hetiszemle.** Elismert dolog, hogy az összes magyar hetilapok között a „Magyar Gênio” művészeti, politikai- és társadalmi képes hetiszemle vitta ki magának az elsőséget. E heti legújabb száma is méltán tanúságot tesz a lap kiválósága mellett. *Nyílt levél a magyar színészekhez* cz. vezércikkében a lap erősen ostromozza az orfeum-pártoló színésztanácsot. Elbeszéléseket közöl *Zempléni P. Gyulától*, *Homoktól* (*Cserzy Mihály*, a „*Pesti Hírlap*” kedvelt tárczáirójától.) Élénk és színes a „*Magyar Gênio*” minden rovata és színek a reprodukciók, amelyeket a Karlovszky Tolnay kiállításról, a czeglédi Kossuth-szobor pályázatról és a Vigszínházban vendégszereplő *Pálmay Ilka* grófnő új szerepéről közöl a „*Magyar Gênio*.” A kitűnő lap előfizetési ára egy negyedévre 2 frt. Akik most előfizetnek, azok ingyen kapják a *Magyar Gênio karácsonyi albumát*, amely az egész magyar művészvilág tükré lesz. Előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal. *Budapest, Váci-körút 80.* Gyűjtőknek 10 példány után egy tiszteletpéldányt küld a „*Magyar Gênio*” kiadóhivatala.

Itt vannak a színészek! A színházi idényre már megérkeztek a **legszebb blousok, blouse selyem szövetek**, echarpes és fichuk, továbbá a legújabb **őszikelmék**, *Cybelin*, *Himalaja*, *Homes-pomes Double* angol kelme, a legnagyobb választékban **Dancz József** divatruházába „*Lyon városához*.” **Sírkoszorúk nagy választékban.**

Használt pianino

megvételre kerestetik. — Czim a kiadóhivatalban.

Színház, művészet.

Nyílt levél a magyar színészekhez.

(A brettli-kérdés.)

Budapest, okt. 12.

Magyar Színészek!

Hozzátok szólunk, a kik közül 200 becsületes magyar művész kenyeretlenül várja a téli nyomort! Hozzátok szólunk, a kiket évről-évre mézes reményekkel kecsgetnek, de a kik évről-évre szomorúbb viszonyok közé juttok! Hozzátok szólunk, a kikkel szemben saját autonóm kormányzatotok most legutóbb olyan merész igazságtalanságot követett el, a mivel szemben — ha van még önérték a magyar színészet egyetemében — talpra kell állanotok és meg kell akadályoznotok azt, hogy ez a merénylet testet öltsön.

Abból a nyomorból, a mit a szerződés nélkül maradt színészek panaszkodtak el itt a fővárosban tartott értekezletükön, üzleti haszontókézt fabrikált egy vállalkozó brettli-igazgató élelmessége. Ismeritek jól ezt az

ügyet: *Walldmann Imre*, a Fővárosi Orfeum igazgatója folyamodott a színész tanácshoz, hogy engedjék meg neki és csakis neki, hogy színészeket is szerződtesse.

A tanács bele ment ebbe a haszonleső dologba és az alapszabályok határozott tilalma ellenére elajándékozott benneteket egy orfeum-igazgatónak.

A jelszó, a mely alatt ez a merénylet történt, az volt, hogy a kenyeretlen magyar színészek részére meg kell nyitni az orfeumi megélhetés lehetőségét is.

Hogy ebben a jelszóban mennyi hazugság, mennyi rászedés van, azt nem kell néktek magyaráznunk. *Walldmann ur*, ha nagyon sok színészt fog szerződtesni, hát szerződtes tizet, vagy tizenötöt, de nem segít és nem segíthet 200 szerződés nélküli színészen. — Megérdemli e hát ezért a tizenöt esetleges szerződésért a *Walldmann ur* brettlijét, hogy egyenrangúvá tetessék színházainkkal! — Megérdemli bizalmatokat a színésztanács, a mely ilyen önkényes, haszonüzetet támogató alapszabályellenes határozatot hozott!? Tűritek-e, hogy a magyar színészet színvonalá, tekintélye épen a ti választottátok tanács által fokoztassék le csak azért, hogy *Fedák Zsazsa* elfogadhassa a *Walldmann ur* által neki följajlott 40.000 koronás szerződést?!

Nem, ez tűrhetetlen. Tűrhetetlen, ha csak egy szikrája van még a tradíciók szeretetének bennetek! Tűrhetetlen, ha nem akarjátok, hogy újabb merényleteknek is ne legyenek kitéve! Tűrhetetlen, ha valamire lecsülititek a művészeteket! Tűrhetetlen, ha csak nem hajtottátok fejteket tejesen rabigába.

Egy család térdel a magyar színészi viszonyok mellén! Ez a család az, a mely a Nemzeti Színháznak igazgatót adott, a mely a pozsonyi kétlétkü színészetben a lelket tartja, a mely október 6-án családi bohózatot játszat a Nemzeti Színházban, a melynek színészkolája csecsemőkkel terheli tul a tulzsufolt magyar színész-pályát, a mely most is házilag kezelteti a *Walldmann ur* reklámjait, a mely ki akarja intriguálni székéből gróf *Keglevich István* intendánst, a mely portékának tekinti a magyar színészetet és jobbágnak, rabszolgának a magyar színészt!

Ez a család mozgatta a brettli-kérdés szószólóit is. Ez a család adott el és szállít benneteket *Walldmann urnak*, a ki monopóliumot kapott fölöttetek, magyar színészek fölött.

Éheztek, ha kell, de ezt ne tőrjétek! Nyomorogjatok, mint a hogy nyomorogtak a szabadságharcz hős színészei; de azt a vásárt, azt a lélekvásárt verjétek szét minden erőtökkel, lelkesedéssel!

Követeljétek rendkívüli közgyűlést! Követeljétek alapszabályaitok tiszteletben tartását! Tiltakozzatok az orfeum-monopólium ellen, a mely nektek kevesebb jogot ad a brettlin, mint akármilyen csepürágónak! Szavazzatok bizalmatlanságot a tanácsnak és támogassátok *Ditrói Mór* elnököt, *Thury Elemér*, *Nádasi József* és *Deák Péter* tanácsosokat, a kik ellene nyilatkoztak ennek a szégyenletes határozatnak, a mely pirulni készíti a magyar színészetet, a mely mostani pozícióját kinyomorogta, kikoplalta és kiküzdötte.

Ha most nem álltok talpra, akkor úgy fölbátorodnak a magyar színügy ellenségei, a brettli kufárok, hogy még szégyenteljesebb, még gyalázatosabb merényletet kell megérnetek.

Jöjjetek föl a fővárosba, kérjétek föl *Thury Elemér* és *Nádasi József* tanácsosokat, hogy a tiltakozó értekezlet szervezzék. Jöjjetek és mutassátok meg *Walldmann urnak*, hogy a magyar színész leike nem eladó, nem szállítható, meg nem gyalázható, mert az *Egressi*, *Lendvay*, *Szentpéteri* gárdája a művészet jegyese és nem a brettli festett arczu czondrája.

Jöjjetek és az Isten is megáld benneteket!

Génius.

Heti műsor.

Szerda, *Keán Edmund*, színmű.
 Csütörtök. *Napfogyatkozás*, operette.
 Péntek. *Tartalékos férj*, bohózat.
 Szombat. *San-Toy*, kínai daljáték.
 Vasárnap. Az asszony verve jó, népszínmű.

A napfogyatkozás.

(—f—) Szombaton az idény második operette ujdonsága „*A napfogyatkozás*” került színre.

Bokor József a darabja nem sorozható a jó darabok közé. Nem pedig azért, mert annak tartalma nem érdemli meg, hogy arra operette zenét irjanak. Egy afrikai szigetre vezet bennünket a szerző, hol a sziget ura *Csalavalahaj* néger fejedelem nem tudja a szomszéd hatalmas fejedelemnek a hadisarczot megfizetni. Nagy e miatt a szigeten a zavar, a melyből az odavetődött angol hadnagy menti ki a néger népet, ki ennek fejében a néger fejedelem fehér leányát, *Azrát* kapja feleségül.

A darabnak az képezi egyedüli érdekességét, hogy a szereplők egy pár kivételével feketére vannak festve. A zene elég ügyesen van a különböző operettekből kivéve. *Szulamit*, *New-York Szépe*, *San-Toy*, *Varázsgyűrű*, sőt „*Jambó*” dallamait is élvezhetjük a *Napfogyatkozás* zenéjében. Erről tehát jobb nem is szólni.

Az előadás mintaszerű volt, a kiállítás fényes, összjáték pompás, a mit — ha őszintén akarunk írni — a darab nem érdemel meg. Csak ennek tulajdonítható, hogy a darab mindjárt első előadása után nem tűnt le teljesen a műsorról.

Feledy Boriska *Azrát* oly kedvesen, bájosan játszotta, hogy egészen felejtette a darab silányságait. Minden mozdulata, minden lépése csupa sikk, csupa kellem volt. Dalait oly szépen énekelte, mint a csicsergő pacsirta. Finom átgondolt játékával a közönséget teljesen meghódította s megmutatta, hogy milyen nagy és milyen kiválóan rutinizott művész. Sok tapsot kapott s felvonásközökben többször a lámpák elé hívták. Büszkék lehetünk, hogy ily kitűnő subrettünk van s bátran állíthatjuk, hogy párját a vidéken aligha találjuk. Ő az idei „*star*”, a kit elérni ezuttal lehetetlen.

Méltó partnere *Szegedi Zelma* *Edvárd* szerepében snájdig hadnagy volt. Nagyon szépen és ügyesen játszott, gyönyörűen énekelt. Sűrűn meg is tapsoltak egy szép virágkosarat kapott.

Szalkay Dünbürgint kitűnően játszotta. nemkülönben *Hetényi* is *Csalavalahajt*. *Virág* *Kinkán* szerepében ügyeskedett. Jók voltak *Szepessy*, *Cserey* és a többiek is mind. Meg kell még dicsérnünk a „*Kókusz táncz*” hat szereplőjét, a kart és zenét is

* *Vasárnap* megismételték a darabot. *Azrát* ezuttal *Szelestey Elza* játszotta. A kisasszony herczig jelenség, kedvesen játszott, szépen énekelt. A közönség sűrűn tapsolta, egy szép virágkosarat is kapott. A többi szereplők jól játszottak, épagy mint az előbbi estén.

* *Hétfőn* leszállított helyárrakkal *Géczy István* népszínműve a „*Geleji kiskirály*” ment elég nagy közönség előtt. Az előadás általában sikerült, noha a rendezés nem volt megfelelő. Nem pedig főként azért, mert *Gelejen* nemcsak hogy nincsen olyan magas kösziklakkal bíró hegy, mint a milyent a háttér ábrázolt, de egyáltalában nincsen még

domb sem. Az egész Gelej síkságon fekszik, itt Borsodban, a mezőcsáti járásban. *Szelestey* Elza ezuttal játszott először népszínműben s határozottan sikerrel. A pajzán Eszter szerepe épen megfelel az ő vidám természetének s a kisebb drámai jelenései is sikerültek. a magyar dalokat szépen énekelte. *Rajz* Ödön volt a gejeji kiskirály, szép, átgondolt játékkal nagy hatást ért el. *Kemény* Novák Jánost ügyesen játszotta, kellemesen énekelte. *Várady* Jolán aranyos baba volt, kedves, bájos „s meg van”. *Vertán* Anna, *Szepessy*, *Virág*, *Zsoltoványi*, *Kálmán*, stb. jók voltak. *Tegnap, kedden itt először a „*Mozgó fényképek*” került színpadra. Az előadástól jövő számban irunk.

**Színházi szerződtetések.* *Feledy* Boriska subrette primadonna virágvasárnapról a szegedi, *Follinuszné* Etel anyaszínész nő pedig az aradi színházhoz szerződtek.

**Villamos világítás a színházban,* azaz csak a színház csarnokában és a bejáratnál, ez a hét szenzációja. Este már a messze távolból árad a tündöklő fény s az ember szinte nagy városban képzelet magát, oly vakítóan világít a villamos ivilámpa. Sajnos azonban, hogy csak kint van meg s bent a nézőtérén s a színpadon nincsen. Mi úgy tudjuk, hogy ez a villamos világítás az előcsarnokban nem annyira a színházi részvénytársaság érdeme, mint inkább a kaszinóé, a hol a villamos világítás már be van vezetve. No

de legyen bárki az érdem. a fő, hogy megvan, az igaz, hogy csak kint, de idővel mit lehet tudni, talán lesz még bent a színházban is? Jól tette az igazgató, hogy a kaszinó villamos bevezetését felhasználta, s két ivilámpát állított. Pénzébe kerül minden este, de legalább ezzel is megmutatta, hogy mindent megtesz a közönség érdekében.

**A miskolci színikerület beosztása.* A miskolci színikerület újabb módosítatok alapján a következőleg fog megalakulni: *Miskolc, Eger, Losonc, Gyöngyös és Rimaszombat.* A kerület elnöke mindig Miskolc város polgármestere, tagjai a színiügyi bizottság vezérigazgatója és négy tagja Ezek dr. *Tarnay* Gyula, *Soltész* Nagy Albert, *Bartányi* Gyula, *Bulyorszky* Gusztáv és *Szombathy* László színiügyi bizottsági titkár, továbbá a színikerületekhez tartozó fentebb említett városok által kinevezett egy-egy bizottsági tag. A jövő évtől fogva ez a bizottság fogja intézni a miskolci színi kerület ügyeit, természetesen csak azon esetben, ha a bizottság mielőbb megalakul, mert különben az egyes városokat nyárára más igazgató veszi ki. Tudomásunk van róla, hogy a kassai igazgató már járt is Egerben e végett. Résen kell tehát lenni. A színiügyi bizottságnak össze kell ülnie, s dönteni úgy e tárgyban, mint a színház bérbeadása tárgyában. *Szalkay* b-ada a kértényt, tessék tehát mielőbb határozni, mert később aztán nem az igazgató, hanem a színiügyi bizottság lesz az oka, ha eisőrendű tagokat nem kapunk. Így van ez már most is a mi nek fényes bizonyítéka *Feledy* Boriska el-szerződése.

A vonatok indulnak Miskolcra

A tiszai pályaudvarról.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat neve	Hová?
Éjjel	12	54	sz. v.	Budapestre
	2	15	sz. v.	Kassára
	2	37	gy. v.	Budapestre jun. 15-től
	2	47	sz. v.	Budapestre
	3	24	sz. v.	Ujhelybe s Debreczenbe
	3	37	sz. v.	Bánrévén góm. p. u.
Délután	6	29	v. v.	Tornára góm. p. u.
	6	53	sz. v.	Fülekre góm. p. u.
	9	38	gy. v.	Budapestre
	11	12	sz. v.	Fülekre
	11	05	gy. v.	Ujhelybe
Este	6	02	gy. v.	Budapestre
	6	30	gy. v.	Ujhelybe
	6	37	gy. v.	Kassára
	6	57	sz. v.	Fülekre
	6	02	sz. v.	Budapestre
	6	04	sz. v.	Kassára
Délután	1	37	sz. v.	Ujhelybe
	2	12	v. v.	Tornára góm. p. u.
	3	11	sz. v.	Budapestre
	3	26	sz. v.	Fülekre
	3	31	sz. v.	Budapestre
	3	36	sz. v.	Debreczenbe

A vonatok érkeznek Miskolcra.

A tiszai pályaudvarra.

Nap szaka	Óra	Percz	A vonat nem	Honnan?
Éjjel	12	24	sz. v.	Kassáról
	12	34	sz. v.	Ujhelyről
	1	26	sz. v.	Budapestről
	1	39	gy. v.	Budapestről jun. 15-től
	2	01	sz. v.	Kassáról
Délután	6	05	T.sz.v.	Budapestről
	6	12	v. v.	Forró-Encsről
	6	35	T.sz.v.	Szerencséről
	7	59	v. v.	Tornáról góm. p. u.
	9	23	sz. v.	Bánrévén s Dobsináról
	9	25	gy. v.	Ujhelyről
	9	31	gy. v.	Kassáról
Délután	10	53	gy. v.	Budapestről
	12	37	sz. v.	Debreczenből
	12	52	sz. v.	Budapestről
	1	40	sz. v.	Fülekről góm. p. u.
	1	50	sz. v.	Budapestről
	2	56	sz. v.	Ujhelyből
	3	16	sz. v.	Kassáról
	5	42	gy. v.	Kassáról
5	50	sz. v.	Fülekről góm. p. u.	
5	52	gy. v.	Ujhelyből	

SIMON FRIGYES

kőfaragó- és sírkő-telepe

Miskolcz, Vay-ut 3. sz.

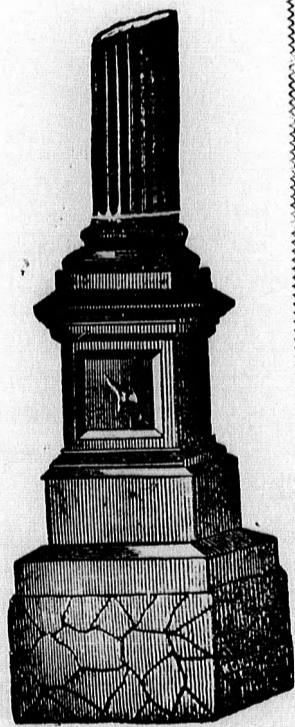
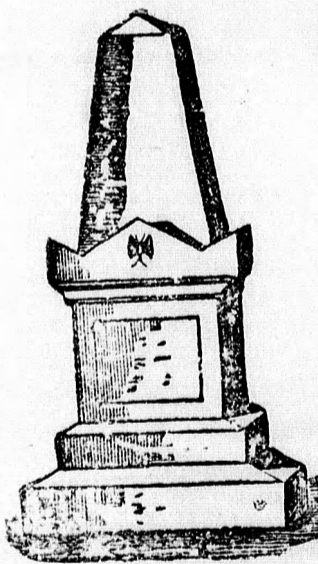
Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét dusan felszerelt üzletemre felhívni.

Granit és márványokat

a legválasztékosabb színben raktáron tartok, ugymint fekete svéd, sötét és világos sziléziai gránitokat, norvég labrador, világos, sötét és fekete sziléziai és karrarai márványokat.

Saját készítményű trachit-kőből a legjutányosabb árban készítek

sír- emlékeket, sírszegélyeket, valamint teljes sírboltokat. Szoboralakokat elvállalok szent vagy világi jellegűeket, a legművésziesebb kivitelben.

Építész urak figyelmébe különösen ajánlom **kő-lépcsőimet** tagozattal. Függlépcső 3 frt 50 kr., síma lépcső 2 frt 80 kr. folyó méterenként.

21-26

Mély tisztelettel

Simon Frigyes.

Putnokon, piac-téren egy sarok bolt-helyiség szép kirakattal, legforgalmasabb helyen bármily üzletre alkalmas azonnal kiadó.

Értekezni lehet **Pigay** Imrével Miskolcz vagy a tulajdonossal **Fried Györggyel** Putnokon.

== „IDEAL” ==

a jelen kcr

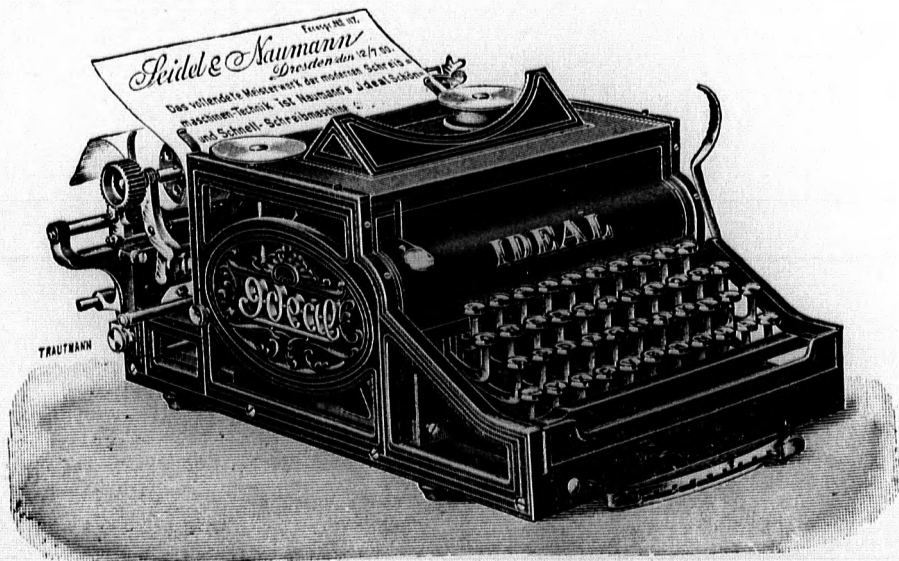
legjobb írógépe!

Azonnal látható írás.
Igen könnyű kezelés.

Minden „Ideal-gépért” két évi jótállás.

Egyedüli képviselő Borsodmegyében

Szelényi és Társa cégénél Miskolczon. Széchenyi-u.

Hazai ipar „Emke” padlófénymáz. Magyar gyártmány!

Nem kell osztrák, nem kell német, nem kell külföldi gyártmány, hanem vegyünk **Berkes-féle „EMKE” padlófénymáz**

s így elérjük, hogy kitűnő, legjobb magyar gyártmányt kaphatunk s emellett kiváló köz-művelődési célt szolgálunk, mert **5 százalék az EMKE javára szolgál.**

- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: rögtön szárad, a fényezett szoba már 1 óra múlva használatba vehető.
- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: szagtalan, nem kell a kellemetlen terpentint napokig a szobában tűrni.
- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: mosható s szárazra törülve fénye még fokozottabb.
- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: víztől nem lesz foltos, mint a többi fénymáz.
- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: fényét a hasonló gyártmányok között legtovább tartja, legtartósabb.
- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: üvegkeménységűvé válik s így legkevésbé kopik.
- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: szeszszel hígítható.
- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: kitűnően alkalmas konyha butorok és más erős használatnak kitett tárgyak mázolására.
- A **Berkes-féle »Emke«** szobapadló-fénymáz: a ragadós padlókat szárazzá teszi. 8-10.

Eladási hely **Miskolc**on

Schvartz és Zahler urak festék és vegyi cikkek kereskedése. **Berkes Bertalan** Nagyvarad.

Kapható nagyban és kicsinyben.

Gyártás és főeladási hely:

— Minden háztartásban nélkülözhetetlen cikk. —

Magas rendelet alapján minden kereskedő árusíthatja és orvosszaktekinéltek által ajánlatik a

JÓZSEF TÁP-TEA

Köhögés, mellfájás, nehéz lélegzés (asthma), elnyálgásodás ellen

az I-ső SZÁMU JÓZSEF-TEA

(ára 50 fillér).

Nehéz emésztésnél, székszorulásnál, hágyadtságánál, tulhizásnál, és mint vér-tisztító teát orvosi szaktekinéltek ajánlják rendszeres használatra a

II-ik SZÁMU JÓZSEF-TEÁT.

(1 doboz ára 50 fillér.)

Viszont eladók nagyobb vételnél előnyben részesülnek.

Fő- és szétküldési raktár:

Vogler Józsefnél Budapest, VII. ker. Külső Váci-út 140. szám.

Képviseletet vidékre minden városban adok.

SZÜCS FERENCZ

ing, gallér, kényel, fehérnemű, függöny

TISZTÍTÓ-INTÉZETE MISKOLCZ

Széchenyi-uteza 91. sz. a., a közben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani

mosóintézetemet

melyet tetemesen megnagyobbítottam, a legújabb, ezélszerű gépekkel felszereltem, melyek gázerőre vannak készülve. — úgy, hogy ez által a mosás alól kikerült ruhák épen úgy lesznek vasalva (kívül-belül fényesen), mint a boltból kikerült fehérneműk.

Varrónoktól kikerült munkák szép alakban és épen oly keményre készíttetnek ki, mint az üzletben levő fehérneműk.

Menyasszonyi kelengyékre különös gond fordítatik.

Törkövesem oia irányul, hogy pontos kiszolgálás, jutányos ár és szép kivitel által megrendelőim bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

A n. é. közönség szives pirtfogását kérve, vagyok

Szücs Ferencz,

mosóintézet tulajdonos.

Videki megbízások is elfogadtnak és azonnal fogantatosítottak.

10931. tk.
1901.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi igazságügyminiszter 1901. évi augusztus hó 13-án 24473/901. I. M. I. szám alatt elrendelte, hogy a miskolci kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő Csépany községhez tartozó Somsálypuszta telekjegyzőkönyveiben felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886: XXIX. t.-cz., 1889: XXXVIII. és 1891. XVI. t.-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czikkekben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a tjkvi bejegyzések helyesbítése fogantatosítottak.

E célból a helyszíni eljárás Csépany községben **1901. évi november hó 8-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Mindazok, kik a tjkvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a kiküldött bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

Miskolc, 1901. évi október 2-án.

Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

2. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886: XXIX. t.-cz 15—18. és az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a bizottság előtt igazolják vagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

3. Azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésekre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Füsty,

kir. tvszéki albiró.

Amerikai Áruház Miskolcz Városház-tér 1. sz.

Breuer-palota.

Rőfös, rövid
és divatáru,
vászon- és
fehéreneműk
legolcsóbb
bevásárlási
forrása.

Vidéki
megrendelés
a legnagyobb
figyelemmel
pontosan és
gyorsan
eszközöltetik

Szendrői kőszénbánya-társulat.

Vidékünkön legjobb minőségű a

szendrői kőszén.

Könnyen meggyulad, egyenletesen és szagtalanul ég, nagy meleget fejleszt, salakja nincs, hamuja igen kevés.

Árak franco Miskolcz p. u. waggononként 66 korona.

Kisebb mennyiségben pályaudvari raktárból átvéve, métermázsanként **90 fill.** Azonnali pontos szállítás.

Megrendeléseket elfogad: **Szendrői kőszénbánya társulat.**

Lichtenstein László Terhes és Sárkány.
vaskereskedése Miskolcz.

Szendrői kőszénbánya-társulat.

Eladó.

Egy 15 évig adómentes

UJ HÁZ

egy jó forgalmu fűszer-üzlettel, 10% házbérvédelemmel előnyös fizetési feltételek mellett eladó. Ugyanott **eladó** 3 hold első osztályu **kaszáló rét**, a Kőporoson a 465. számu **pincze**, mely lakásnak is alkalmas és 3 **legelő**. Értekezhetni **Sörház-u. 28. sz. alatt.**

PHOTOGRAPHIA
azok a szép kis színes medaillon-képek most

DUNKY FIVÉREK

cs. és kir. udvari fényképészeknél

KOLOZSVÁR DEÉS MISKOLCZ
Mátyáskirály-tér Felsősetátér Városházlér

Elvállalnak

FÉNYKÉPÉSZETI - MUNKÁKAT

legkisebb alaktól életnagyságig az általuk szokott művészi kivitelben.

Elsőrendű munka! Mérsékelt árak!

Amateurfényképészek részére mindenféle gépek, eszközök, száraz lemezek, filmek, **friss vegyszerek**, stb. a műteremben kaphatók.

8516.
tk. 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A miskolci kir. tvszék, mint tkv. hatóság közhírré teszi, hogy a Borsodmegyei Takarékpénztár végrehajtónak Kerékgyártó András végrehajtást szenvedett elleni 1600 kor. követelés és járuléka iránti ügyében az árverést a miskolci kir. törvényszék területén levő:

A miskolci 1477. sz. tjkvben A. + 2. r., 5904. hrsz. szőlőre a Nagykerekhegyen 250 k r.; u. a. tjkvben 3. r., 7659. hrsz. szántóra a Vai dombon 117 kor.; a miskolci 1467. sz. tjkvben A. + 1. r. 2861. hrsz. házra Vízköz-utca 11. sz. a. 750 kor.; a miskolci 4449. sz. tjkvben A. + 2. r., 7831. hrsz. szántóra a Hosszu pástra járóban 442 kor. és a diógyóri 667. sz. tjkvben A. + 1. r., 1679. hrsz. szőlőre a Kis-Inkóban 164 kor. ezennel megállapít tt kikiáltási árban elrendelte, hogy a fenti megjelölt ingatlan az 1901. november hó 5-én d. e. 9 órájkor ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében megtartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Miskolcz, 1901. aug. hó 12-én.

A kir. tvsz., tkvi hatóság.

Hudák,
kir. trvszéki bíró.